

DATOS IDENTIFICATIVOS

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento

Materia	Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento			
Código	V51G120V01953			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ciga Tellechea, Elena			
Profesorado	Ciga Tellechea, Elena			
Correo-e	elena.cigatellechea@ceu.es			
Web	http://http://www.escolamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Nesta materia penetrarémonos nunhas das competencias escolares máis instrumentais e importantes: a lectura e escritura. Primeiro profundaremos na teoría sobre as mesmas; despois veremos o seu proceso de adquisición; en terceiro lugar deterémonos nas dificultades máis comúns que presentan os alumnos nestas tarefas de ler e *escribir; e en cuarto lugar veremos as maneiras de identificar ou avaliar estas dificultades para, nun último momento, coñecer algúns dos procedementos de intervención que existen para atender estas dificultades nos alumnos.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informalas e colaborar no seu tratamento	• saber facer
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber facer
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino	• saber
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas	• saber
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer

CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer e comprender os procesos básicos do desenvolvemento *psicolingüístico e as súas implicacións para a estimulación, a adquisición e a automatización da *lecto-escritura.	CB1 CE43 CE47
Coñecer algunhas liñas de investigación actuais no ámbito da avaliación e intervención para a mellora das dificultades específicas en lectura e escritura.	CB1 CB3 CE5 CE49
Coñecer como detectar e avaliar as dificultades ou alteracións máis comúns que se producen na adquisición e o desenvolvemento da competencia lectora e escritora.	CB1 CE49
Coñecer algúns dos programas ou procedementos de intervención educativa para a estimulación do proceso *lecto-escritor e para a mellora das dificultades *lecto-escritoras.	CE5 CE11
Reflexionar sobre a práctica docente á luz da teoría vista na materia.	CG10 CE64 CE65 CT14
Aplicar os coñecementos adquiridos para avaliar e *implementar plans e procedementos escolares que reforcen a competencia lectora e escritora dos alumnos.	CB2 CE4 CE6 CE16 CE48 CE52 CE64 CE65 CT2 CT7 CT8 CT9
Comprender textos complexos, sintetizar e traballar con diferentes tipos de información.	CB3 CB5 CT1 CT2 CT3 CT6 CT14 CT16

Contidos

Tema	
TEORÍA SOBRE A LECTURA E A ESCRITURA	-O proceso de recoñecemento de palabras: a teoría da dobre vía. -O proceso de comprensión. -A interacción entre os dous procesos. -O proceso de redacción ou expresión escrita.
A ADQUISICIÓN DA LECTURA E A ESCRITURA	Etapas na adquisición da linguaxe escrita.
As DIFICULTADES	-As dificultades no proceso de recoñecemento de palabras. -As dificultades no proceso de comprensión. -As dificultades na redacción ou expresión escrita.

A AVALIACIÓN

-Cando un alumno presenta dificultades específicas no recoñecemento ou a escritura das palabras?

-Que é o que necesita o alumno?

A INTERVENCIÓN

-A intervención nas habilidades específicas (recoñecemento e escritura de palabras).

-A intervención nos procesos de comprensión e redacción.

-A intervención paralela na capacidade auto-*regulatoria do alumno.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	0	28
Estudo previo	0	40	40
Debate	6	0	6
Traballo tutelado	8	26	34
Seminario	2	12	14
Presentación	12	8	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición e explicación por parte da profesora dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Estudo previo	Sempre, antes de cada sesión presencial-maxistral, o alumnado deberá ler e traballar pola súa conta a documentación ou o material proposto e facilitado pola profesora.
Debate	Charla aberta entre os alumnos/as e a profesora. Poderá centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Traballo tutelado	Realización dun traballo en pequenos grupos de traballo.
Seminario	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas.
Presentación	Exposición oral ante o grupo clase do traballo realizado nos pequenos grupos de traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O traballo grupal desta materia será supervisado e asesorado de maneira personalizada pola mestra. Os alumnos poderán consultar todas as súas dúbidas durante as horas de clase.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Asistencia a clase e PARTICIPACIÓN nas diferentes actividades realizadas nela: explicación de contidos, debates, postas en común...	10	CB3 CB5 CT3 CT14 CT16
Traballo tutelado	Consistirá na avaliación da parte escrita do traballo realizado nos pequenos grupos de traballo.	20	CG10 CE4 CE6 CE16 CE48 CE52 CE64 CE65 CT2 CT7 CT8 CT9

Presentación	Avaliarase a exposición oral dos traballos tutelados realizados nos pequenos grupos.	20	CT1 CT3 CT6 CT9 CT14
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame final. Poderase combinar as preguntas curtas con algunha pregunta un pouco máis longa de desenvolvemento. No entanto, isto concretarase ao longo do cuadrimestre.	50	CB1 CB5 CE5 CE11 CE43 CE47 CE49 CT1 CT3 CT6 CT14 CT16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia e calcular a media co resto de cualificacións, será necesario obter, como mínimo, unha nota de 5 no exame final. Os alumnos/as que por razóns xustificadas non poidan asistir a clase regularmente, ou aqueles que asistan a menos do 80% das sesións, acolleranse ao seguinte plan de avaliación: -Traballos tutelados (con exposición individual) - Exame final= 60% Importante:

estes alumnos/as deberán porse en contacto coa profesora durante os primeiros días do cuadrimestre. Para saber as datas e horas dos exames (tanto o da convocatoria de maio como o da convocatoria de xullo), consultar o calendario oficial de exames da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Defior, S., Las dificultades de aprendizaje: un enfoque cognitivo: lectura, escritura, matemáticas, 2ª ed., Aljibe, 2000, Málaga

García, J.N., Prevención en dificultades del desarrollo y del aprendizaje, Pirámide, 2014, Madrid

Jiménez, J.E. y Artilles, C., Cómo prevenir y corregir las dificultades en el aprendizaje de la lectoescritura, Síntesis, 2001, Madrid

Rueda, M.I., La lectura: Adquisición, dificultades e intervención, 2ª ed., Amarú, 2003, Salamanca

Bibliografía Complementaria

Cassany, D., Tras las líneas. Sobre la lectura contemporánea, Anagrama, 2013, Barcelona

Cassany, D., La cocina de la escritura, 15ª ed., Anagrama, 2008, Barcelona

Defior, S. y otros., Aprendiendo a leer: materiales de apoyo, Aljibe, 2004, Málaga

Galve, J.L., Evaluación e intervención en los procesos de la lectura y la escritura, EOS, 2007, Madrid

García, J. y González, D., Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica. Volumen II lectura y escritura, EOS, 2000, Madrid

Jáuregui, C.A., Mora, C.A., Carrillo, D., Oviedo, N., Pabón, Y.L. y Rodríguez, A.J., Manual práctico para niños con dificultades en el aprendizaje, Médica panamericana, 2016, Bogotá

Martín Vegas, R.A., Manual de didáctica de la lengua y la literatura, Síntesis, 2010, Madrid

Monfort, M. y Juárez, A., El niño que habla, CEPE, 1987,

Núñez, J.A., Lectura y literatura en Educación Primaria, CEU ediciones, 2015, Madrid

Outon, P., Programas de intervención con disléxicos (diseño, implementación y evaluación), CEPE, 2007,

Parodi, G., Comprensión de textos escritos, Eudeba, 2014, Buenos Aires

Pozo y otros., Al ataque mis plumillas, Aljibe, 2003,

Sánchez, E., Los textos expositivos. Estrategias para mejorar su comprensión, Santillana, 1993, Madrid

Sánchez, E., Comprensión y redacción de textos, Edebé, 1998, Barcelona

Sánchez, E., García, J.R. y Rosales, J., La lectura en el aula: qué se hace, qué se debe hacer y qué se puede hacer, GRAÓ, 2010, Barcelona

Solé, I., Estrategias de lectura, GRAÓ, 2000, Barcelona

Toro, J. y Cervera, M., TALE. Test de análisis de lectoescritura, Machado, 2014, Madrid

Recomendacións

